

Valsts aģentūras “Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs”
vidēja termiņa darbības stratēģija
2020.-2022. gadam

Saturs

1. IEVADS	3
1.1. Aģentūras darbības pilnvarojums, funkcijas, misija un vīzija	3
1. Aģentūras darbības 2018.-2019. gadam izvērtējums	5
2. Aģentūras darbības virzieni un stratēģiskās prioritātes 2020.-2022.gadam	9
3. Darbības virzienu raksturojums	11
3.1. Pakalpojumu nodrošināšanas virziens.....	11
3.2. Uz klientu vajadzībām un sadarbību orientēts virziens.....	16
3.3. Ilgtspējīgas Aģentūras darbības attīstības virziens.....	19
3. Aģentūras administratīvā kapacitāte.	23
4. Finanšu resursi	30
5. Aģentūras stratēģiskie riski	33

1. IEVADS

Valsts aģentūras “Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs” (turpmāk – Aģentūra) darbības stratēģija 2020. – 2022. gadam ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments.

Stratēģijas mērķis ir noteikt Aģentūras stratēģiskos darbības virzienus un mērķus 2020.-2022.gadam, vienlaikus minot galvenos uzdevumus un rezultātīvos rādītājus.

Minētajā periodā Aģentūra plāno un organizē darbu, ņemot vērā pieejamo finansējuma apjomu un finanšu līdzekļu racionālu izlietošanu atbilstoši Aģentūras mērķiem.

Atbilstoši stratēģijā noteiktajām prioritātēm Aģentūra katru gadu izstrādā Darba plānu, kurā noteikti konkrēti pasākumi stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanā.

1.1. Aģentūras darbības pilnvarojums, funkcijas, misija un vīzija

Saskaņā ar Ministru kabineta 2018.gada 27.februāra noteikumiem Nr.111 “Valsts aģentūras “Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs” nolikums” Aģentūra ir ekonomikas ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Ekonomikas ministrs pārraudzību īsteno ar Ekonomikas ministrijas starpniecību.

Aģentūras pastāvēšanas mērķis ir:

- sniegt atbilstības novērtēšanas institūcijām kvalitatīvus un uzticamus akreditācijas pakalpojumus atbilstoši tautsaimniecības vajadzībām;
- nodrošināt tieši piemērojamo Eiropas Savienības un starptautisko prasību ievērošanu akreditācijas jomā;
- līdzdarboties valsts akreditācijas politikas izstrādē un tās ieviešanā.

Aģentūras funkcijas

Aģentūra savā darbībā īsteno nacionālās akreditācijas institūcijas funkcijas un uzdevumus, kas noteikti likumā "Par atbilstības novērtēšanu", Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 9.jūlija Regulā (EK) Nr. 765/2008 ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulā (EEK) Nr. 339/93 (Regula 765/2008), kā arī Ministru kabineta 2019.gada 17.decembra noteikumos Nr.673 “Atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanas, akreditācijas un uzraudzības noteikumi”.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 3.septembra noteikumos Nr. 398 „Prasības laboratoriju darba kvalitātei un laboratoriju inspicēšanai” noteikto Aģentūra darbojas kā nacionālā labas laboratoriju prakses monitoringa institūcija Latvijā.

Aģentūras misija, vīzija un vērtības

Aģentūras darbība tiek organizēta un īstenota atbilstoši identificētajai misijai, vīzijai un vērtībām.

MISIJA	Nodrošināt vienotu atbilstības novērtēšanas sistēmu valstī, kas tiek atzīta Eiropas Savienības un starptautiskajā tirgū un veicina uzņēmēju eksportspēju, konkurētspēju, produktivitātes kāpināšanu un iekļaušanos globālo vērtību ķēdēs, kā arī veicināt sabiedrības uzticību un drošību šai sistēmai.	
VĪZIJA	Kļūt par augsti profesionālu, uzticamu un mūsdienīgu valsts pārvaldes iestādi gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī.	
VĒRTĪBAS	Līderība	pastāvīga orientācija uz rezultativitāti, efektivitāti un snieguma izcilību.
	Sadarbspēja	atbalstoša sadarbība gan iekšējos, gan ārējos biznesa procesos.
	Izcilība	orientācija uz darbības un pārvaldības pastāvīgu pilnveidi, savstarpēju integrāciju, kā arī labās prakses un inovāciju apzināšanu un ieviešanu.
	Objektivitāte un neitralitāte	funkciju izpilde tiek īstenota patstāvīgi, neatkarīgi, vienlīdzīgi un taisnīgi, ievērojot neietekmējamības politikas pārvaldību, kā arī norobežojoties no jebkādas ietekmes.
	Profesionalitāte	kvalificēts, zinošs un pieredzes bagāts darba spēks, ar prasmi vadīt un pielietot iegūtās zināšanas, kā arī tehniskos paņēmienus.
	Lojalitāte	visi lēmumi un darbības tiek īstenotas tikai valsts un sabiedrības interešu labā.
	Uzticība	visu līmeņu savstarpēja uzticība un cieņa, nodrošinot biznesa procesu un pārvaldes darbības atklātību.

1. Aģentūras darbības 2018.-2019. gadam izvērtējums

Aģentūra, īstenojot nacionālās akreditācijas institūcijas funkcijas, 2018.-2019.gada plānošanas perioda ietvaros īstenoja šādas stratēģiskās prioritātes:

- Veicināt nacionālās akreditācijas institūcijas sniegto pakalpojumu uzticamību un kvalitāti;
- Nodrošināt darbības atbilstību valsts pārvaldes iestādes statusam;
- Nodrošināt darbības atbilstību standarta LVS EN ISO/IEC 17011:2017 “Atbilstības novērtēšana. Prasības akreditācijas institūcijām, kas akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas” prasībām.

Pārskata perioda ietvaros Aģentūras darba uzdevumu rezultāti tika plānoti akreditācijas pakalpojumu uzturēšanas, iekšējo un ārējo procesu virzienos.

Zemāk sniegts sasniegtais rezultātu pārskats par katru darbības virzienu.

Akreditācijas pakalpojumu uzturēšanas virzienā tika izvirzīti šādi mērķi:

- Nodrošināt Aģentūras sniegto pakalpojumu nemainīgu uzturēšanu, neskatoties uz Aģentūras reorganizācijas pasākumiem;
- Nodrošināt pastāvīgu Aģentūras kompetences attīstību.

Rezultāts

Nodrošināta akreditācijas pakalpojumu un nepieciešamās kompetences uzturēšana un attīstība.

Rezultatīvie rādītāji

Zemāk 1. tabulā atspoguļoti akreditācijas pakalpojumu uzturēšanas pasākumi un rezultatīvie rādītāji.

1.tabula. Akreditācijas pasākumi un rezultatīvie rādītāji 2018. un 2019.gadā.

Pasākumi.	2018.gads	2019.gadā
Uzturēta akreditācija.	311 institūcijām	323 institūcijām
Pieņemti lēmumi par pirmreizējās akreditācijas piešķiršanu.	22 institūcijām	11 institūcijām
Atkārtoti piešķirta akreditācija.	44 institūcijām	56 institūcijām
Veiktas akreditēto institūciju uzraudzības darbības ar statusa	220 institūcijām	212 institūcijām

saglabāšanu esošajā akreditācijas sfērā.		
Paplašināta akreditācijas sfēra.	27 institūcijām	25 institūcijām
Nepiešķirta akreditācija.	2 institūcijām	0 institūcijām
Apturēta akreditācija.	3 institūcijām	3 institūcijām
Atcelta akreditācija.	4 institūcijām	12 institūcijām

Pārskata periodā Aģentūra ir organizējusi apmācības novērtēšanas procesā iesaistītajiem darbiniekiem, ekspertiem un atbilstības novērtēšanas institūcijām par standarta LVS EN ISO/IEC 17025:2017 “Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām.

Ir īstenotas vairākas jauno vadošo vērtētāju kvalifikācijas mācības, no kurām septiņos gadījumos apmācāmie ir ieguvuši vadošā vērtētāja kvalifikāciju.

Pārskata periodā Aģentūra ir uzsākusi testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju akreditāciju atbilstoši standarta LVS EN ISO/IEC 17025:2017 “Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām un nodrošinājusi iespēju saņemt akreditācijas pakalpojumu atbilstoši standarta LVS EN ISO/IEC 17043:2015 “Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības prasmes pārbaudei” prasībām.

Papildu minētajam ir paplašināts akreditācijas pakalpojumu klāsts, piedāvājot akreditācijas iespējas šādās jomās:

- ISO/IEC 20000-1:2018 “Informācijas tehnoloģija. Pakalpojumu pārvaldība. 1.daļa: Prasības pakalpojumu pārvaldības sistēmai”;
- Siltumnīcefekta gāzu ziņojumu un tonnkilometru ziņojumu verificācijas un inspicēšanas institūciju akreditācija atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 25.septembra noteikumu Nr. 597 “Transporta enerģijas aprites cikla siltumnīcefekta gāzu emisiju daudzuma un tās samazinājuma aprēķināšanas un ziņošanas kārtība” prasībām;
- PEFC¹ Mežsaimniecības darbuzņēmēju sertificēšanas institūciju akreditācija atbilstoši standarta LVS EN ISO/IEC 17065:2013 “Atbilstības novērtēšana.

¹ PEFC (Programme of the Endorsement of Forest Certification) jeb Meža sertifikācijas sistēmu novērtēšanas programma ir starptautiska, nevalstiska neatkarīga bezpeļņas organizācija, kas veicina ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu

Prasības institūcijām, kas sertificē produktus, procesus un pakalpojumus” un PEFC Mežsaimniecības darbuzņēmēju standarta prasībām;

- Produktu sertifikācijas institūciju akreditācija atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 27.aprīļa Regulas (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) un LVS EN ISO/IEC 17065:2013 “Atbilstības novērtēšana. Prasības institūcijām, kas sertificē produktus, procesus un pakalpojumus” prasībām;
- Transportlīdzekļa vadītāja darba un atpūtas laika, braukšanas attāluma un ātruma reģistrēšanas kontrolierīču (viedās) inspicēšana atbilstoši Eiropas Komisijas 2018.gada 18.marta Īstenošanas Regulai (ES) Nr. 2016/799, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 165/2014, ar kuru nosaka prasības attiecībā uz tahogrāfu un to komponentu konstrukciju, testēšanu, uzstādīšanu, darbību un remontu (1.C pielikums).

Iekšējo procesu virzienā tika izvirzīti šādi mērķi:

- Īstenota Aģentūras iekšējo procesu pielāgošana valsts pārvaldes iestādēm noteikto prasību ietvaros.
- Nodrošināt Aģentūras iekšējo procesu atbilstību standarta LVS EN ISO/IEC 17011:2017 “Atbilstības novērtēšana. Prasības akreditācijas institūcijām, kas akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas” prasībām.

Rezultāts

Pārskatītie iekšējie normatīvie akti un procesi, tos pielāgojot Publisko Aģentūru likuma, Valsts Civildienesta likuma, Valsts Pārvaldes iekārtas likuma tiesību normām, kā arī nodrošināta standartā LVS EN ISO/IEC 17011:2017 “Atbilstības novērtēšana. Prasības akreditācijas institūcijām, kas akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas” noteikto prasību ieviešana Aģentūras kvalitātes vadības sistēmā un akreditācijas jautājumus reglamentējošajos iekšējos normatīvajos aktos.

Rezultatīvie rādītāji

Kopumā pārskata perioda ietvaros pārskatīti 32 iekšējie normatīvie akti, kā arī izstrādāti un ar Ekonomikas ministriju saskaņoti šādi jauni iekšējie normatīvie akti:

- Darba kārtības noteikumi;
- Darba samaksas un sociālo garantiju noteikšanas kārtība;
- Akreditācijas komisijas nolikums;
- Ētikas kodekss;
- Ētikas komisijas nolikums;
- Komandējumu organizēšanas kārtība;

- Autotransporta izmantošanas kārtība;
- Saziņas līdzekļu izmantošanas kārtība;
- Aģentūras reglaments;
- Trīs struktūrvienību reglamenti;
- Kvalifikācijas komisijas nolikums;
- Reputācijas izdevumu noteikumi.

Pārskata periodā tika veikts Eiropas Akreditācijas kooperācijas audits, kas vērtēja Aģentūras darbību, personāla kompetenci, praktisko pieeju vērtēšanu laikā un iekšējo, ārējo komunikāciju. Audita ietvaros tika pieņemts pozitīvs Eiropas Akreditācijas kooperācijas daudzpusējās atzišanas līguma audita rezultāts.

Ārējo procesu virzienā tika izvirzīti šādi mērķi:

- Nodrošināt līdzdalību ārējo normatīvo aktu izstrādē

Rezultāts

Nodrošināt līdzdalība ārējo normatīvo aktu izstrādē, pilnveidojot pastāvošo regulējumu atbilstības novērtēšanas pakalpojumu jomā.

Rezultatīvie rādītāji

2019.gada 10.oktobrī tika pieņemts likums “Grozījumi likumā “Par atbilstības novērtēšanu””, cita starpā precizējot deleģējumu Ministru kabinetam (13.pants).

2019.gada 17.decembrī jaunā redakcijā tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.673 “Atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanas, akreditācijas un uzraudzības noteikumi”, kas aizstāja līdz tam spēkā esošos Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumus Nr.1059 "Noteikumi par atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanu, akreditāciju un uzraudzību". Jaunajos Ministru kabineta noteiktumos skaidrāk norādītas personas, kas veic institūciju novērtēšanu, detalizētāk norādīts akreditācijas process no iesnieguma iesniegšanas līdz lēmuma pieņemšanai, norādot arī akreditācijas lēmuma pieņemšanas procesā iesaistītās personas, kā arī paredzot sertifikācijas lietu nodošanu citai akreditētai sertificēšanas institūcijai gadījumā, kad akreditētā sertifikācijas institūcija beidz pastāvēt, tādējādi nodrošinot akreditācijas uzraudzības procesa nepārtrauktību. Kā arī tiek paredzētas jaunas regulējumu akreditācijas zīmes izmantošanas prasības.

2. Aģentūras darbības virzieni un stratēģiskās prioritātes 2020.-2022.gadam

Lai nodrošinātu akreditācijas pakalpojumu turpmāku attīstību un akreditācijas jomu ilgtermiņa uzturēšanu tautsaimniecības un tirgus dalībnieku vajadzībām, tiek plānoti šādi Aģentūras darbības virzieni:

- **Pakalpojumu nodrošināšanas virziens**, ar mērķi nodrošināt kvalitatīvus akreditācijas pakalpojumus, kas veicinātu Latvijas uzņēmēju eksportspēju Eiropas Savienības un starptautiskajos tirgos, vienlaikus nodrošinot sekmīgu nacionālās akreditācijas sistēmas darbību un atbilstības novērtēšanas institūciju izsniegto rezultātu pārrobežu atzīšanu.
- **Uz klientu vajadzībām un sadarbību orientēts virziens**, ar mērķi nodrošināt Aģentūras darba efektivitāti un sniegto pakalpojumu pastāvīgu attīstību un kvalitātes uzlabošanu atbilstoši modernas ekonomikas tirgus dalībnieku vajadzībām un labai pārvaldībai.
- **Ilgspējīgas Aģentūras darbības attīstības virziens**, ar mērķi attīstīt profesionālu, mūsdienīgu un uzticamu Aģentūras darbību ar savstarpēji atbalstošu, profesionālu un uz izcilību orientētu iekšējo kultūru.

Aģentūras darbības prioritātes 2020.-2022.gadam:

- 1) Uz risku vadību balstoties, objektīvi, neatkarīgi un profesionāli novērtēt, **akreditēt un uzraudzīt** atbilstības novērtēšanas institūcijas reglamentētajās un nereglamentētajās jomās.
- 2) **Veicināt akreditācijas sistēmas starptautisko konkurētspēju**, uzturot Eiropas Akreditācijas kooperācijas pilntiesīga dalībnieka statusu un kļūstot par pilntiesīgu Starptautiskā akreditācijas foruma (IAF) un Starptautisko laboratoriju akreditācijas kooperācijas (ILAC) biedru un nodrošinot, ka Latvijas atbilstības novērtēšanas institūciju izsniegtie sertifikāti un laboratoriju veikto testu rezultāti tiek atzīti tajās valstīs, kurās tiek pieprasīts ILAC un IAF apliecinājums.
- 3) **Attīstīt atbalstošu sadarbības tīklu** ar nozaru ministrijām, tirgus uzraudzības iestādēm un pārrobežu akreditācijas sadarbības partneriem.
- 4) **Pārskatīt akreditācijas procesu** reglamentējošos iekšējos un ārējos normatīvos aktus, lai nodrošinātu darbības efektivizāciju, caurspīdīgumu, kā arī administratīvā sloga mazināšanu un visu biznesa procesu digitalizāciju, t.sk., pakāpeniski integrējot Digitālās transformācijas un pakalpojumu automatizācijas principu, “Klusēšanas - piekrišanas” principu, “Nulles papīra ekonomikas” principu, “Konsultē vispirms” princips, “Nulles birokrātijas” principu, Sadarbības principu, “Koncentrēšanās uz lietotāju” principu, “Informē vienreiz” principu, “Ierēdnis ēno uzņēmēju” iniciatīvu u.tml.

- 5) **Attīstīt mūsdienīgu un inovācijās balstītu darba vidi**, veicinot pastāvīgu kvalifikācijas celšanu, kā arī ieviešot tirgus tendencēm atbilstošu materiālo un nemateriālo motivācijas programmu augsti kvalificēta darba spēka noturēšanai un piesaistei.

3. Darbības virzienu raksturojums

3.1. Pakalpojumu nodrošināšanas virziens

Darbības virziena nosaukums: Pakalpojumu kvalitātēs paaugstināšana.

Esošās situācijas apraksts.

Pirmais stratēģiskais virziens ir saistīts ar Aģentūras sniegto pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanu, īstenojot akreditācijas esošo jomu uzturēšanu un jaunu jomu apgūšanu, ņemot vērā tautsaimniecības un tirgus dalībnieku vajadzības.

Darbības virziena rezultatīvie radītāji galvenokārt ir saistīti ar Latvijas nacionālajā akreditācijas sistēmā akreditēto un atbilstoši Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem paziņoto (notificēto) atbilstības novērtēšanas institūciju statusa uzturēšanu, uzraudzību un atkārtotu novērtēšanu, kā arī jaunu akreditācijas jomu apgūšanu, ņemot vērā jaunu akreditācijas prasību ieviešanu Eiropas Savienības un nacionālajā regulējumā, kā arī Eiropas Akreditācijas kooperācijas aktivitātes un tirgus dalībnieku vajadzības.

Lai nodrošinātu akreditācijas pakalpojumu starptautisku atzīšanu, Aģentūra kopš 1999.gada ir pilntiesīgs Eiropas Akreditācijas kooperācijas biedrs un Eiropas Akreditācijas kooperācijas Daudzpusējās atzīšanas līguma parakstītājs, kas sniedz starptautiski atzītus akreditācijas pakalpojumus šādās jomās:

- testēšanas laboratoriju akreditācija (Standarts LVS EN ISO/IEC 17025:2017 “Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības”);
- medicīnas laboratoriju akreditācija (Standarts LVS NE ISO 15189:2013 “Medicīnas laboratorijas. Kvalitātes un kompetences prasības”);
- kalibrēšanas laboratoriju akreditācija (Standarts LVS EN ISO/IEC 17025:2017 “Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības”);
- produktu sertifikācijas institūciju akreditācija (Standarts LVS EN ISO/IEC 17065:2015 “Atbilstības novērtēšana. Prasības institūcijām, kas sertificē produktus, procesus un pakalpojumus.”);
- personu sertifikācijas institūciju akreditācija (Standarts LVS EN ISO/IEC 17024:2013 “Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām”);
- pārvaldības sistēmu sertifikācijas institūciju akreditācija (Standarts LVS EN ISO/IEC 17021-1:2019 “Atbilstības novērtēšana. Prasības institūcijām, kas nodrošina pārvaldības sistēmu auditu un sertifikāciju. 1.daļa: Prasības.”);
- inspicēšanas institūciju akreditācija (Standarts LVS EN ISO/IEC 17020:2013 “Atbilstības novērtēšana. Prasības dažāda veida

institūcijām, kas veic inspekciju”);

- siltumnīcefekta gāzu (GHG) ziņojumu un tonnkilometru ziņojumu verificētāju akreditācija (Standarts LVS EN ISO 14065:2016 “Siltumnīcefekta gāzes. Prasības siltumnīcefekta gāzu validācijas un verifikācijas institūcijām akreditācijas vai citu atzīšanas formu izmantošanai.”);
- vides vadības un audita sistēmas (EMAS) verificētāju akreditāciju un ārvalstu verificētāju darbības uzraudzību atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 25.novembra Regulai (EK) Nr.1221/2009 par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS).

Stratēģijas plānošanas perioda ietvaros Aģentūra plāno īstenot nepieciešamos pasākumus, lai kļūtu par pilntiesīgu IAF un ILAC biedru, tādejādi veicinot akreditācijas pakalpojumu starptautisko atzīšanu un uzņēmēju globālo konkurētspēju.

Eiropas Akreditācijas kooperācija saskaņā ar Regulā 765/2008 noteikto uzrauga Eiropas akreditācijas infrastruktūru un tās biedru, t.sk. Aģentūras, darbības atbilstību.

Aģentūras darbība ik pēc četriem gadiem tiek auditēta no Eiropas Akreditācijas kooperācijas puses. Nākamais Aģentūras darbības atbilstības audits ir paredzēts 2021.gada 11.-15.oktobrī.

Aģentūra sniedz pakalpojumus gan reglamentētajā, gan nereglamentētajā jomā. Atbilstības novērtēšanas institūcijām, izvēloties veikt saimniecisko darbību reglamentētajā jomā, lielākoties ir pienākums iegūt akreditāciju. Savukārt nereglamentētajā jomā institūcijām ir tiesības iegūt brīvprātīgu akreditāciju, lai apliecinātu savu spēju un kompetenci veikt noteikta veida atbilstības novērtēšanas darbības.

Ņemot vērā līdz šim konstatētās tirgus nepilnības un saņemto sūdzību īpatsvaru, Aģentūras stratēģijā 2020.-2022.gadam tiek noteiktas šādas prioritārās jomas, kurām Aģentūra sadarbībā ar tirgus uzraudzības iestādēm pievērsīs īpašu uzmanību:

- Bīstamās iekārtas;
- Medicīnas iekārtas;
- Būvmateriāli;
- Laboratoriskie izmeklējumi;
- Metroloģija.

Ņemot vērā tirgus dalībnieku vajadzības, lai pārbaudītu konkrētu laboratoriju spēju kompetenti veikt specifisku testēšanu vai kalibrēšanu un nodrošinātu kontroli pār laboratorijas testēšanas vai kalibrēšanas rezultātu atbilstību un salīdzināmību, ir nepieciešams nodrošināt starplaboratoriju programmu izstrādi valstiskā līmenī. Šobrīd šādu programmu izstrāde un īstenošana valstiskā līmenī iztrūkst. Līdz ar to

sadarbībā ar Nacionālo Metroloģijas institūciju vēlams īstenot starplaboratoriju salīdzināšanas programmu izstrādi, ņemot vērā likuma "Par mērījumu vienotību" 14.panta trešās daļas 8.punktā noteikto nacionālās metroloģijas institūcijas uzdevumu, cita starpā organizēt starplaboratoriju salīdzināšanu.

Ņemot vērā Eiropas Savienības un nacionālajā regulējumā noteiktās jaunās akreditācijas prasības, kā arī Eiropas Akreditācijas kooperācijas aktivitātes un tirgus dalībnieku vajadzības, Aģentūra stratēģijas noteiktajā plānošanas perioda laikā plāno apgūt šādas jaunas jomas:

- Vides tehnoloģiju verifikācija;
- Mēslošanas līdzekļu sertificēšana;
- Spēļu laukumu inspicēšana;
- Saspiestās dabasgāzes (CNG) balonu inspicēšana;
- Validācija un verifikācija pēc jaunā Standarta ISO/IEC 17029:2019 "Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības verifikācijas un validēšanas institūcijām.";
- Biobankas;
- Kiberdrošība;
- Dronu atbilstības novērtēšana.

Jaunu institūciju akreditācija un akreditēto institūciju uzraudzība palīdz mazināt tirdzniecības tehniskās barjeras un paaugstina patērētāju, valsts pārvaldes un uzņēmumu uzticību produktu un pakalpojumu kvalitātei un drošībai.

Līdz šim nav vērtēts akreditācijas zīmes nozīmīgums atbilstības novērtēšanas institūciju darbībā. Taču akreditācijas zīme ir kā kvalitātes simbols, kas apliecina, ka prece vai pakalpojums atbilst noteiktajām prasībām un veicina uzticamību konkrētajiem produktiem un pakalpojumiem. Tādejādi atpazīstama un uzticama akreditācijas zīme atbalsta uzņēmēju konkurētspēju un eksportspēju.

Darbības virziena mērķis: ar inovatīviem risinājumiem nodrošināt kvalitatīvus akreditācijas pakalpojumus, kas veicinātu Latvijas uzņēmēju eksportspēju Eiropas Savienības un starptautiskajos tirgos, vienlaikus nodrošinot sekmīgu nacionālās akreditācijas sistēmas darbību un atbilstības novērtēšanas institūciju izsniegto rezultātu pārrobežu atzīšanu.

Darbības rezultāti

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības
-----------	------------------------	---

		2019.	2020.	2021.	2022.
1. Sniegti starptautiski atzīti akreditācijas pakalpojumi.	Nodrošināta Latvijas nacionālajā akreditācijas sistēmā akreditēto atbilstības novērtēšanas institūciju statusa uzturēšana (institūciju skaits).	323	293	293	293
	Nodrošināta paziņoto (notificēto) atbilstības novērtēšanas institūciju statusa uzturēšana (institūciju skaits).	25	23	23	23
2. Nodrošināta starptautiskās pieredzes apgūšana un pārrobežu sadarbības īstenošana akreditācijas pakalpojumu jomā.	Noslēgti sadarbības līgumi ar citu valstu nacionālajiem akreditācijas birojiem, ar kuriem plānots īstenot pārrobežu sadarbību akreditācijas pakalpojumu ietvaros (noslēgtie līgumi).	1	2	1	1
	Nodrošināta dalība starptautiskās mācībās (mācību skaits).	2	2	2	2
3. Nodrošināta Aģentūras pilntiesīga dalība starptautiskās organizācijās.	Īstenoti nepieciešamie pasākumi, lai Aģentūra kļūtu par pilntiesīgu IAF un ILAC biedru (sagatavots un iesniegts pieteikums).	-	1	-	-
	Iegūts pozitīvs Eiropas Akreditācijas kooperācijas audita rezultāts.	-	-	1	-
4. Sabiedrība izprot un uzticas atbilstības novērtēšanas institūciju sniegtajiem	Izstrādāts Aģentūras komunikācijas plāns akreditācijas un atbilstības novērtēšanas	-	1	Turpinām uzturēt	Turpinām uzturēt

pakalpojumiem un akreditācijas zīme asociējās ar kvalitātes zīmi.	pasākumu īstenošanai.				
	Sadarbībā ar atbilstības novērtēšanas institūcijām sagatavots koncepta ziņojums par akreditācijas zīmes nozīmību un jaunas akreditācijas zīmes izstrādes nepieciešamību.	-	-	1	-
5. Sadarbībā ar Nacionālo metroloģijas institūciju tiek koordinēta starplaboratoriju salīdzināšanas programmu īstenošana.	Sadarbībā ar Nacionālo metroloģijas institūciju izstrādāts darba plāns starplaboratoriju salīdzināšanas programmu izstrādei un īstenošanai.	-	1	-	-

Uzdevumi darbības virziena īstenošana:

1. Ievērot Standartā LVS EN ISO/IEC 17011:2017 “Atbilstības novērtēšana. Prasības akreditācijas institūcijām, kas akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas”, Eiropas Akreditācijas kooperācijas dokumentos un starptautisko organizāciju, t.sk., IAF un ILAC, norādījumos un lēmumos noteiktās prasības.
2. Lai veicinātu starptautiska līmeņa zināšanu un pieredzes pārņemšanu, iespēju robežās jānodrošina darbinieku dalība starptautiskās mācībās, kā arī Eiropas Akreditācijas kooperācijas un citu starptautisku organizāciju rīkotajās sanāksmēs, kā arī jāīsteno pārrobežu pieredzes apmaiņas pasākumi.
3. Sadarbībā ar Ekonomikas ministriju līdzdarboties normatīvo aktu un politikas plānošanas dokumentu izstrādē un pilnveidē, lai nodrošinātu skaidru akreditācijas prasību ieviešanu, vienlaikus veicinot vienotu izpratni par akreditāciju un ar to saistītām darbībām.
4. Darbiniekiem patstāvīgi jāapgūst nepieciešamās prasmes un zināšanas jaunu jomu apgūšanai, vienlaikus organizējot nepieciešamās tikšanās ar iesaistītajām pusēm, kā arī koordinējot starplaboratoriju salīdzināšanas programmu īstenošanu valsts līmenī.

5. Jāizvērtē pakalpojumu maksas veidošanas kārtība, ņemot vērā faktisko situāciju un apzinot Baltijas un Ziemeļvalstu Nacionālo akreditācijas biroju labo praksi.
6. Jāizveido akreditācijas zīmes izvērtēšanas darba grupa.

3.2. Uz klientu vajadzībām un sadarbību orientēts virziens

Darbības virziena nosaukums: Uz klientu vajadzībām un sadarbību orientēts virziens.

Esošās situācijas apraksts.

Otrais stratēģiskais virziens ir saistīts ar Aģentūras darbībām, kas saistītas ar klientu apkalpošanu un vispusīgu sadarbību, ar mērķi nodrošināt Aģentūras darba efektivitāti, rezultativitāti un sniegto pakalpojumu pastāvīgu attīstību un kvalitātes uzlabošanu atbilstoši modernas ekonomikas tirgus dalībnieku vajadzībām un labai pārvaldībai.

Darbības virziena rezultatīvie radītāji galvenokārt ir saistīti ar pasākumiem, kas īstenoti ar mērķi kļūt par mūsdienīgu uz klientiem un sadarbību orientētu iestādi, kas savā darbībā ievēro Valsts pārvaldes iekārtas likumā un Administratīvā procesa likumā nostiprinātos pamatprincipus, kā arī Ekonomikas ministrijas resorā iedzīvinātos principus.

Lai veicinātu pārrobežu sadarbību, Aģentūra ir noslēgusi sadarbības vienošanās līgumus ar šādu valstu nacionālajiem akreditācijas birojiem: Lielbritānija, Somija, Itālija, Vācija, Albānija.

Stratēģijā noteiktā plānošanas perioda laikā plānots noslēgt līgumu ar Lietuvu un Poliju.

Veicinot atbilstības novērtēšanas institūciju efektīvu uzraudzību, 2010.gada 28.maijā ir noslēgts sadarbības līgums ar Patērētāju tiesību aizsardzības centru un 2019.gada 16.oktobrī ar Veselības inspekciju. Plānošanas periodā plānots noslēgt sadarbības līgumu ar Radiācijas drošības centru, Pārtikas un veterināro dienestu un Valsts vides dienestu u.c.

Lai veicinātu efektīvu mijiedarbību starp Aģentūru un tās klientiem, kā arī nodrošinātu valsts pārvaldes attīstības tendenču pakāpenisku ieviešanu Aģentūras darbībā gan attiecībā uz privātā sektora pieeju un metožu izmantošanu, gan attiecībā uz pieaugošo informācijas un komunikāciju tehnoloģiju ietekmi Aģentūras biznesa procesa administrēšanā, Aģentūra plānošanas perioda ietvaros plāno integrēt virkni valsts pārvaldē un Ekonomikas ministrijas resorā jau nostiprinātus un jaunus principus, kā arī iniciatīvas:

- Digitālās transformācijas un pakalpojumu automatizācijas princips;
- “Klusēšanas - piekrišanas” princips;
- “Konsultē vispirms” princips;
- “Nulles birokrātijas” princips;
- Sadarbības princips;
- “Koncentrēšanās uz lietotāju” princips;
- “Informē vienreiz” princips;
- “Ierēdnis ēno uzņēmēju” iniciatīvu.
u.tml.

Darbības virziena mērķis: nodrošināt klientorientāciju, efektivitāti un rezultativitāti, t.sk., mazinot pastāvošos birokrātiskos šķēršļus, nodrošinot ātrāku un efektīvāku pakalpojumu sniegšanu, uzlabojot pakalpojumu kvalitāti un darbību caurspīdīgumu, kā arī īstenojot biznesa procesu digitalizāciju un veicinot vispusīgu sadarbību ar nozaru ministrijām, tirgus uzraudzības iestādēm un pārrobežu akreditācijas nacionālajām institūcijām.

Darbības rezultāti

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2019.	2020.	2021.	2022.
1. Aģentūra savā darbībā ievēro un praktizē normatīvajos aktos noteiktos valsts pārvaldei saistošos pamatprincipus.	Veiktas darbinieku iekšējās apmācības par Valsts pārvaldes iekārtas likumā un Administratīvā procesa likumā noteiktajiem pamatprincipiem (apmācību skaits).	-	1	-	-
	Izstrādāts iekšējs vadlīniju dokuments par Aģentūras darbībā piemērojamiem pamatprincipiem.	-	1	Turpināts uzturēt	Turpināts uzturēt

2. Pārskatīti Aģentūras darbību reglamentējošie iekšējie un ārējie normatīvie akti, lai nodrošinātu darbības efektivizāciju, caurspīdīgumu, kā arī administratīvā sloga mazināšanu un visu biznesa procesu digitalizāciju, t.sk., pakāpeniski integrējot Digitālās transformācijas un pakalpojumu automatizācijas principu, “Klusēšanas - piekrišanas” principu, “Nulles papīra ekonomikas” principu, “Konsultē vispirms” princips, “Nulles birokrātijas” principu, Sadarbības principu, “Koncentrēšanās uz lietotāju” principu, “Informē vienreiz” principu, “Ierēdnis ēno uzņēmēju” iniciatīvu u.tml.	Nodrošināta visu biznesa procesu digitalizācija (visu biznesa procesu digitalizācijas procentuālā daļa), %	-	80	90	95
	Aģentūras darbībā pakāpeniski ieviesti valsts pārvaldē iedzīvinātie principi, paredzot nepieciešamos īstenojamos pasākumus Aģentūras darba plānā (izstrādāts darba plāns).	-	1	Turpināts uzturēt	Turpināts uzturēt
3. Izveidota abpusēja sadarbība ar nozaru ministrijām un tirgus uzraudzības iestādēm.	Noslēgti sadarbības līgumi ar tirgus uzraudzības iestādēm (noslēgtas vienošanās).	1	1	1	1
	Noorganizēti informatīvi pasākumi nozaru ministriju izpratnes veicināšanai par akreditācijas pakalpojumiem (informatīvs pasākums)	-	1	1	1

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

1. Pastāvīgi pilnveidot ar klientu apkalpošanu un pakalpojuma sniegšanu saistīto procesu regulējumu, ievērojot standartā LVS EN ISO/IEC 17011:2017 “Atbilstības novērtēšana. Prasības akreditācijas institūcijām, kas akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas”, Eiropas Akreditācijas kooperācijas dokumentos un starptautisko organizāciju, t.sk., IAF un ILAC, norādījumos un lēmumos noteiktās prasības.
2. Nodrošināt dalību Eiropas Akreditācijas kooperācijas rīkotajās sanāksmēs, kā arī īstenot dalību pārrobežu pieredzes apmaiņas pasākumos.
3. Jānodrošina klientu vajadzībām atbilstošs pakalpojums, veicinot pakalpojumu kvalitātes attīstību un samērīgu pakalpojuma sniegšanas ātrumu.
4. Nodrošināt visu biznesa procesu digitalizāciju, īstenojot nepieciešamos pasākumus Vienotās darba vides sistēmas realizācijā, kā arī nodrošinot dokumentu un darbplūsmas vadības sistēmas - Namejs ieviešanu.
5. Veicināt normatīvo aktu un politikas plānošanas dokumentu izstrādātāju izpratni par akreditācijas būtību un ieguvumiem.

3.3. Ilgtspējīgas Aģentūras darbības attīstības virziens

Darbības virziena nosaukums: Uz ilgtspējīgu Aģentūras darbības attīstību orientēts virziens

Esošās situācijas apraksts.

Trešais stratēģiskais virziens ir saistīts ar mērķi attīstīt profesionālu, mūsdienīgu un uzticamu Aģentūras darbību ar savstarpēji atbalstošu, profesionālu un uz izcilību orientētu iekšējo kultūru. Ilgtspējīgas Aģentūras darbības attīstības virziens saistīts ar pasākumu kopumu, kas nepieciešams, lai nodrošinātu efektīvu un kvalitatīvu funkciju izpildi un resursu pārvaldību - personāla resursu plānošanu, budžeta plānošanu, stratēģisko plānošanu.

Sasniedzamie rezultāti un uzdevumi daļēji turpina iepriekšējā plānošanas periodā iesākto Aģentūras iekšējo procesu pilnveidi, ar mērķi

nodrošināt pastāvīgu orientāciju uz rezultativitāti un organizācijas darbības racionalitāti.

Aģentūrā ir izveidotas 21 amata vieta, no kurām iepriekšējā pārskata perioda noslēgumā bija vakantas trīs amata vietas (viena – vadošā vērtētāja amata vieta; divas - vadošā vērtētāja nodaļas vadītāja asistenta amata vietas). Profesionāla un augsti kvalificēta darbaspēka piesaiste un nepieciešamās apmācības kvalitatīva un profesionāla pakalpojuma sniegšanai rada būtisku papildus slogu gan attiecībā uz resursu efektīvu izlietošanu, gan attiecībā uz personāla noslodzi.

Aģentūra pastāvīgi saskaras ar izaicinājumu akreditācijas procesā piesaistīt un noturēt augsti kvalificētu darba spēku. Augsti profesionāla darba spēka piesaiste ir saistīta ne tikai ar Aģentūras amata vietām, bet arī ar ārējo ekspertu piesaistīšanas iespējām.

Augsti profesionāla darba spēka piesaiste un apmācību organizēšana kvalifikācijas iegūšanai ir tiešā veida saistīta ar pilnvērtīgu un savlaicīgu Aģentūras funkciju izpildi.

Kopumā vērtējams, ka tuvākajā plānošanas periodā joprojām saglabāsies augsti riski attiecībā uz Aģentūras funkciju pilnīgu izpildi un augstas kvalitātes līmeņa pakalpojuma nodrošināšanu, ņemot vērā šī brīža ierobežotās kvalificēta darbaspēka piesaistes, noturēšanas un motivēšanas iespējas, un to, ka Aģentūras funkciju izpildē būtiskākais resurss ir profesionāli, ilggadēju pieredzi ieguvuši, lojāli un motivēti darbinieki.

Līdz ar to, lai veicinātu Aģentūras darbības rezultativitāti, viens no būtiskākajiem elementiem ir spēja nodrošināt darba vidi, kas veicina darba produktivitāti un atvieglo jauna darba spēka piesaisti un esošā darba spēka noturēšanu.

Vienlaikus, ņemot vērā, ka akreditācijas procesā iesaistīto Aģentūras amatpersonu amata pienākumi ir saistīti ne tikai ar eksperta kompetencēm, t.sk., pastāvīgu kvalifikācijas celšanu, bet arī akreditācijas komandas vadītāja un uzdevumu deleģēšanas un izpildes kontroles un lēmuma pieņemšanas pienākumiem, ir nepieciešams nodrošināt, ka akreditācijas procesā iesaistītajām amatpersonām pakāpeniski tiek nodrošināts atalgojuma līmenis, kas sasniedz vismaz 80% no tirgū esošā atalgojuma līmeņa. Kā arī tiek ieviesta uz amata pienākumu rezultativitāti un produktivitāti orientēta motivācijas sistēma.

Darbības virziena mērķis: Nodrošināt Aģentūras darbības rezultativitāti un paaugstināt produktivitāti, piesaistot augsti kvalificētu darbaspēku un nodrošinot mūsdienīgu un uz resursu efektīvu pārvaldību orientētu darba vidi.

Darbības rezultāti

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības
-----------	------------------------	---

		2019.	2020.	2021.	2022.
1. Īstenoti darba vides uzlabošanas pasākumi, t.sk., audzis nodarbināto atalgojuma līmenis atbilstoši darba ieguldījumam un profesionalitātei.	Izstrādāts darba vides uzlabošanas pasākumu plāns, t.sk., izvērtēta lietderība ieviest LEAN metodes (izstrādāts pasākumu plāns).	-	1	-	-
	Iestādes atalgojuma līmeņa atbilstība tirgus līmeņa atalgojumam (atbilstoši publiskās pārvaldes atlīdzības sistēmas īstenotajām reformām), %.	-	-	70	80
	Izstrādāta uz amata pienākumu rezultativitāti un produktivitāti orientēta motivācijas sistēma.	-	1	-	-
2. Augusi Aģentūras klientu apmierinātība ar sniegto pakalpojumu un nodarbināto apmierinātība ar darba vidi.	Veikta klientu aptauja par sniegtajiem pakalpojumiem un izstrādāts darba plāns nepilnību novēršanai. (izstrādāta klientu aptauja un darba plāns)	1	1	1	1
	Veikta nodarbināto apmierinātības aptauja un izstrādāts rīcības plāns nepilnību novēršanai.	-	1	1	1
Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:					
1. Nepieciešams apzināt Baltijas un Ziemeļvalstu Nacionālo akreditācijas biroju labo praksi darbības virzienā īstenošanas pasākumu ietvaros.					
2. Jāveicina atvērta Aģentūras iekšējā komunikācija, uzturot pozitīvu, radošu un uz sasniedzamajiem mērķiem orientētu Aģentūras					

mikroklimatu un organizācijas kultūru.

3. Jānodrošina Aģentūras nodarbināto izpratne par Aģentūras vērtībām, misiju, vīziju un mērķiem.
4. Jāveicina valsts labāko ekspertu piesaiste, nodrošinot uz izcilību orientētu iekšējo kultūru.
5. Sadarbībā ar Ekonomikas ministriju jāīsteno atbilstošu darba telpu nepieciešamais nodrošinājums.
6. Pārskatīt Aģentūras struktūru, identificējot tās vājās puses un veicot nepieciešamās darbības to mazināšanai.
7. Pārskatīt nodarbināto amatu aprakstus, nosakot pilnveides iespējas, un īstenojot tās.
8. Pilnveidot Aģentūras kapacitāti pakalpojumu sniegšanas jomā un proporcionāli palielināt Aģentūras ieņēmumus.

3. Aģentūras administratīvā kapacitāte.

Struktūra, pakalpojumi un cilvēkresursi.

2019.gadā Aģentūrā ir izveidota 21 amata vieta, no kurām akreditācijas funkciju tieši pilda 17 darbinieki, kuru darbības jomas un kompetence ir sadalīta laboratoriju akreditācijas un sertificēšanas un inspicēšanas institūciju akreditācijas segmentos, savukārt administratīvo funkciju pilda četri darbinieki.

Aģentūra 2019.gadā ir apkalpojusi vairāk nekā 300 klientus, kuriem tiek nodrošināts akreditācijas pakalpojums, kas cita starpā ietver sākotnēju un atkārtotu novērtēšanu, regulāru uzraudzību, sūdzību izskatīšanu par akreditēto klientu darbību, kā arī iepriekš neplānotu novērtēšanu akreditācijas sfēras vai citu ar akreditāciju saistītu faktoru izmaiņu gadījumos.

Klientu skaits pakāpeniski pieaug, tāpat ir vērojama akreditējamo sfēru skaita pieauguma tendence.

Aģentūra ir budžeta nefinansēta iestāde, kuras ieņēmumus veido maksa par sniegtajiem pakalpojumiem. Neefektīvas pienākumu sadales gadījumā samazinās apkalpoto klientu skaits, kā arī pieaug pakalpojumu sniegšanas laiks vienam klientam, tādējādi tiešā veidā tiek ietekmēta Aģentūras finansiālā situācija.

Lai nodrošinātu kvalitatīvus pakalpojumus un rastu iespēju efektīvāk reaģēt uz tirgus dalībnieku, tautsaimniecības un globālā tirgus vajadzībām, nepieciešams pastāvīgi pārskatīt pašreizējo amata pienākumu sadalījumu, kā arī nepieciešamības gadījumā pilnveidot Aģentūras struktūru. Izvērtējot Aģentūras struktūru un tajā nodarbināto amata aprakstus konstatēta nepieciešamība:

- pārskatīt Aģentūras struktūru, identificējot tās vājās puses un veicot nepieciešamās darbības to mazināšanai;
- pārskatīt nodarbināto amatu aprakstus, nosakot pilnveides iespējas, un īstenojot tās;
- pilnveidot Aģentūras kapacitāti pakalpojumu sniegšanas jomā un proporcionāli palielināt Aģentūras ieņēmumus.

Stiprās puses	Vājās puses
Starptautiska kompetence, kvalifikācijā un pieredze.	Nodarbināto mainība un demogrāfiskā novecošanās.
Augsti kvalificēts personāls ar profesionālu kvalifikāciju, prasmēm un ilggadēju pieredzi.	Nepietiekama atpazīstamība un sabiedrības izpratne.
Vienīgais tāda pakalpojuma sniedzējs valstī.	Profesionālo zināšanu pēctecības trūkums.
No valsts budžeta neatkarīga iestāde.	Tehnisko zināšanu trūkums valstiskā līmenī.
Efektīva iekšējā kvalitātes vadības sistēma.	Nekonkurētspējīgs atalgojums.
Starptautiskā sadarbība.	Birokrātiski iekšējie procesi.
Apzināti iekšējie un ārējie riski.	Ierobežotās nodarbināto izaugsmes iespējas.
Aģentūras vadības atbalsts, progresīvs un demokrātisks vadības stils.	Iekšējo datu izgūšanas trūkums.
Izglītošanas programmas pieejamība un profesionālo zināšanu ieguldījums jaunajos darbiniekos.	Ilgstošs periods, kamēr jaunie nodarbinātie spēj uzsākt patstāvīgu funkciju izpildi.
Tieša sadarbība ar Eiropas Akreditācijas kooperāciju un citu valstu nacionālajām akreditācijas institūcijām.	Darba vides, t.sk. mūsdienīgas infrastruktūras, uzlabojumu trūkums.
Iespējas	Draudi
Ārējo un iekšējo procesu efektivizācija, birokrātijas un administratīvā sloga mazināšana.	Regulējuma nepilnības, biežas izmaiņas un nesamērīgi mazs pārejas periods.
Attīstīta komunikācija ar: - sabiedrību; - klientiem:	Atbilstības novērtēšanas institūciju misijas apziņas trūkums.

- tirgus uzraudzības iestādēm; - politikas un normatīvo aktu izstrādātājiem; - pārrobežu sadarbības partneriem (starptautiskām organizācijām un nacionālajām akreditācijas institūcijām).	
Biznesa procesu digitalizācija.	Atbilstības novērtēšanas institūciju sniegtās informācijas nepilnības un Aģentūras maldināšana.
Savlaicīga priekšlikumu iesniegšana par normatīvo aktu projektiem Aģentūras funkciju ietvaros.	Ierobežoti cilvēkresursi ar nepieciešamajām kompetencēm, zināšanām un prasmēm, t.sk. ekspertu trūkums valsts līmenī.
Atbilstības novērtēšanas institūciju izglītošana.	Politisko prioritāšu mainība.
Ārvalstu ekspertu piesaistes veicināšana.	Reputācijas risks, korupcijas un interešu konflikta iespējamība.
Attīstīta nodarbināto nemateriālā stimulēšanas sistēma.	Augsts atalgojums privātajā sektorā.
Iekšējo datu izgūšanas attīstīšana.	Nodarbināto “izdegšana”.
Attīstīt ilgtspējīgu Aģentūras cilvēkresursu attīstību.	Sniegto pakalpojumu kvalitātes pazemināšanās līderības trūkuma un pārslodzes dēļ.
Nodarbināto kvalifikācijas paaugstināšanas iespēju paplašināšana.	Aģentūras starptautiskās atzīšanas pārtraukšanas risks, nespējot izpildīt standarta LVS EN ISO/IEC 17011:2017 “Atbilstības novērtēšana. Prasības akreditācijas institūcijām, kas akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas” prasības.
Uzlabota darba vide.	Darbietilpīgs ieguldījums starptautisko standartu prasību izzināšanā.
Aģentūras korporatīvās identitātes attīstība, tēla atpazīstamība un vērtību iedzīvināšana.	Piespiedu ietekmēšanas līdzekļu trūkums, ja tiek konstatēti būtiski pārkāpumi atbilstības novērtēšanas institūcijas darbībā.

Būtiskākie Aģentūras darbības virzošie aspekti:

- Tirgus dalībnieku, sabiedrības un valsts pārvaldes, t.sk. Eiropas Savienības, pieprasījums pēc akreditācijas pakalpojumiem;
- Atbilstības novērtēšanas institūciju pakalpojuma pieprasījuma pieaugums;
- Tirgus procesu attīstība;
- Sabiedrības interešu un vides aizsardzības prasību paaugstināšanās.

Būtiskākie Aģentūras pastāvēšanas un attīstības svarīgākie aspekti:

- Nozaru ministriju, tirgus uzraudzības iestāžu un citu valstu nacionālo akreditācijas institūciju atbalsts un sadarbība;
- Nodarbināto kompetence un kvalifikācija, piespiedu ietekmēšanas līdzekļu pieejamība, lai īstenotu efektīvu uzraudzību;
- Sadarbība ar starptautiskām organizācijām, nozaru profesionāļiem un ekspertiem, kā arī nodarbināto kvalifikācijas celšana un pieredzes apmaiņa;
- Aģentūras darba apjomam un specifikai atbilstošas kvalifikācijas nodarbināto skaits;
- Pietiekams un elastīgs finansiālais nodrošinājums;
- Nodarbināto materiālās un nemateriālās motivācija;
- Sadarbība ar atbilstības novērtēšanas institūcijām un to darbības misijas apziņa;
- Skaidra un nemainīga juridisko prasību bāze.

Kompetenču sabalansētība

Aģentūrā pastāvošā sistēma nodrošina, ka laboratoriju novērtēšana tiek veikta atbilstoši diviem standartiem un to veic astoņi vadošie vērtētāji, savukārt sertificēšanas un inspicēšanas institūciju novērtēšana tiek veikta atbilstoši sešiem standartiem un to veic astoņi vadošie vērtētāji. Atbilstoši Aģentūras datiem Sertificēšanas un inspicēšanas institūciju akreditācijas nodaļai gada ietvaros ir pienākums apkalpot vidēji 120 institūcijas (inspicēšanas, produktu sertificēšanas, personāla sertificēšanas, kvalitātes sistēmu sertificēšanas, SEG/GHG verificēšanas institūcijas), savukārt laboratoriju akreditācijas nodaļai - 190 laboratorijas (testēšanas, kalibrēšanas un medicīnas laboratorijas). Aktuālās tendences liecina, ka pieprasījums pēc sertificēšanas un inspicēšanas institūciju akreditācijas aug, savukārt laboratoriju akreditācijas jomā ir vērojama klientu samazināšanās tendence. Kopumā secināms, ka Aģentūras cilvēkresursu sadalījums pa kompetenču jomām šobrīd ir vienmērīgs un sabalansēts.

Aģentūrai savā darbībā ir jāievēro standarta LVS EN ISO/IEC 17011:2017 “Atbilstības novērtēšana. Prasības akreditācijas institūcijām, kas akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas” prasības, tostarp arī prasība, ka persona, kura ir piedalījies institūcijas novērtēšanas procesā, nav tiesīga piedalīties akreditācijas komisijas darbā, proti – pieņemt lēmumu par novērtēšanas rezultātiem. Izvērtējot standarta LVS EN ISO/IEC 17011:2017 “Atbilstības novērtēšana. Prasības akreditācijas institūcijām, kas akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas” prasības, secināms, ka Aģentūrai ir jābūt pieejamiem vismaz trim vadošajiem vērtētājiem, kuriem piemīt nepieciešamā kompetence par katra akreditācijā izmantojamā standarta prasībām. Līdz ar to Aģentūras pašreizējā sistēma ir pastāvīgi jāpārskata un jānodrošina:

- konkrētu kompetenču koncentrācija uz vismaz trīs līdz četriem Aģentūras darbiniekiem;
- vienlīdzīgs kompetenču sadalījums.

Aģentūras darbības specifika paredz iespēju iesaistīt jaunus darbiniekus novērtēšanas procesos, tikai no brīža, kad tie ir kvalificēti veikt vadošā vērtētāja pienākumus. Jaunais darbinieks iegūst vadošā vērtētāja kvalifikāciju (atbilstoši vienam akreditācijā izmantojamam standartam jeb vienā novērtēšanas jomā) vidēji 4-6 mēnešu laikā. Šajā laikā darbinieks nav tiesīgs patstāvīgi veikt novērtēšanu un tādējādi nevar pilnvērtīgi iesaistīties novērtēšanas procesos. Darbinieku maiņas vai prombūtnes gadījumā, it īpaši jomās, kurās ir

kvalificēti tikai divi darbinieki, Aģentūra nevar izpildīt deleģēto funkciju, kā arī atbilstības novērtēšanas institūcijām nav iespējams savlaicīgi saņemt akreditācijas pakalpojumus.

Aģentūra ir budžeta nefinansēta iestāde un tās ieņēmumus veido maksa no sniegtajiem pakalpojumiem. Līdz ar to, Aģentūras budžets ir tiešā mērā atkarīgs no sniegto pakalpojumu apjoma, savukārt sniegto pakalpojumu apjoms ir atkarīgs no nodarbināto skaita un spējas veikt vērtēšanas darbības dažādās jomās, kā arī aizvietot nodarbināto mainības vai prombūtnes gadījumā. Līdz ar to, Aģentūrai ir regulāri jāpārskata un līdz minimumam jāmazina riski, kas var ietekmēt darba rezultātu un jānodrošina pastāvīga kompetenču plānošana, amata pienākumu sadale, darba uzdevumu plānošana un darba izpildes kontrole.

Aģentūras mērķis ir, izmantojot noteiktu pasākumu kopumu, izveidot sistēmu, kas nodrošinās pietiekamu nodarbināto skaitu, vienmērīgu kompetenču sadalījumu, atbilstoši akreditēto un akreditējamo institūciju īpatsvaram attiecīgajā jomā, kā arī nodrošinās savstarpējo aizvietojamību un sekmēs Aģentūras elastību kompetentu nodarbināto piesaistē.

Atalgojuma sistēma

Aģentūrā nodarbināto darba samaksa tiek noteikta saskaņā ar valsts civildienesta un valsts pārvaldes iestādēs piemērojamajiem vienotās atlīdzības sistēmas principiem, ievērojot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus.

Izvērtējot Aģentūras atlīdzības sistēmu, secināms, ka tā nav pietiekami elastīga, neietver motivācijas elementus un tādējādi izmaksājamās atlīdzības apmērs nespēj konkurēt ar privātajā sektorā piedāvāto atlīdzību, radot Aģentūrā nodarbināto mainības risku un apgrūtinot jaunu profesionālu darbinieku piesaisti. Līdz ar to ir nepieciešams uzturēt vienlīdzīgu pieeju atlīdzības noteikšanā, kā arī ieviest motivācijas principus, kas ļautu uzlabot nodarbināto darba izpildes kvalitatīvos un kvantitatīvos rādītājus.

Nodarbināto un tehnisko ekspertu (vērtētāju) kompetenču attīstība

Aģentūras pamatuzdevums ir novērtēt un akreditēt atbilstības novērtēšanas institūcijas, kā arī uzraudzīt to darbību. Novērtēšanas procesu īsteno novērtēšanas grupa, kura sastāv no vadošā vērtētāja un tehniskā (-jiem) eksperta (-iem).

Atbilstoši pastāvošajai sistēmai, vadošie vērtētāji ir pastāvīgi nodarbināti Aģentūrā un to uzdevums ir vērtēt atbilstības novērtēšanas institūciju kvalitātes vadības sistēmu, savukārt ar tehniskajiem ekspertiem tiek dibinātas līgumiskas attiecības un to uzdevums ir nodrošināt novērtēšanas grupas tehnisko kompetenci.

Aģentūrai kā Eiropas Akreditācijas kooperācijas daudzpusējās atzīšanas līguma parakstītājai savā darbībā ir pienākums ievērot standarta LVS EN ISO/IEC 17011:2017 “Atbilstības novērtēšana. Prasības akreditācijas institūcijām, kas akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas” prasības, kas cita starpā ietver prasību – nodrošināt pietiekamu skaitu kompetentu darbinieku un tehnisko ekspertu, kuriem piemīt standartā LVS EN ISO/IEC 17011:2017 “Atbilstības novērtēšana. Prasības akreditācijas institūcijām, kas akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas” definētās kompetences.

Ievērojot minēto, Aģentūrai ir nepieciešams izveidot darbinieku un tehnisko ekspertu kompetenču attīstības sistēmu, kuras ietvaros potenciālie nodarbinātie, darbinieki un eksperti tiktu apmācīti par novērtēšanas principiem, uz riska balstītiem novērtēšanas principiem, praksi un tehniku, vadības sistēmas principiem un rīkiem, akreditācijas noteikumiem, akreditācijas un akreditācijas shēmas prasībām, piemērojamajiem dokumentiem, citām atbilstības novērtēšanas institūciju izmantotajām procedūrām un metodēm, normatīvo aktu prasībām atbilstības novērtēšanas jomā, atbilstības novērtēšanas institūciju biznesa vidi, procesiem un praksi, ziņojumu un piezīmju veidošanas prasmēm, sanāksmju vadības prasmēm, intervēšanas prasmēm, novērtēšanas vadības prasmēm un citiem standartā LVS EN ISO/IEC 17011:2017 “Atbilstības novērtēšana. Prasības akreditācijas institūcijām, kas akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas” minētajiem kompetenču aspektiem.

Tehnisko ekspertu un vērtētāju piesaistes procesa pilnveide

Tehnisko kompetenci, kas nepieciešama akreditācijas pakalpojumu sniegšanai, visās novērtējamajās jomās nodrošina Aģentūras piesaistītie tehniskie eksperti un tehniskie vērtētāji. Aģentūra ir izveidojusi tehnisko ekspertu un vērtētāju datu bāzi, no kuras katram novērtēšanas procesam tiek izvēlēti atbilstoši eksperti.

Saskaņā ar standarta LVS EN ISO/IEC 17011:2017 “Atbilstības novērtēšana. Prasības akreditācijas institūcijām, kas akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas” prasībām Aģentūras klienti, sniedzot argumentētu pamatojumu, ir tiesīgi atteikties no Aģentūras piedāvātajiem ekspertiem, un šādā gadījumā Aģentūrai rodas pienākums piedāvāt citus attiecīgās jomas ekspertus. Turklāt eksperta dalība novērtēšanas procesā nav iespējama, ja ir konstatējams potenciāls interešu konflikts attiecībā pret novērtējamo institūciju. Gan iepriekš minēto iemeslu dēļ, gan arī citu apstākļu ietekmē praksē ir novērojams būtisks ekspertu trūkums vairākās novērtējamajās jomās, kā arī nozares speciālistu vēlmes trūkums iesaistīties Aģentūras aktivitātēs. Ievērojot minēto, Aģentūras mērķis ir stiprināt tās kapacitāti, aktīvi piesaistot jaunus ekspertus kā Latvijā, tā arī ārvalstīs. Aģentūrai ir jāveido ciešāka sadarbība ar citu valstu akreditācijas institūcijām, it īpaši Baltijas un Ziemeļvalstu reģionā, un jāveicina vietējo un ārvalstu ekspertu vēlme iesaistīties Aģentūras īstenotajos novērtēšanas procesos, izstrādājot ekspertu piesaistes motivācijas programmu, akcentējot eksperta darba nozīmīgumu un ceļot tā prestižu.

4. Finanšu resursi

Aģentūras budžeta pieprasījums tiek izstrādā saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 41.panta 1¹.punktu. Aģentūras 2019.gada budžets apstiprināts ar 2018.gada 12.decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.661 “Par valsts aģentūras “Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs” 2019.gada budžeta apstiprināšanu”.

Aģentūras budžets tiek izstrādāts saskaņā ar uzkrāšanas un naudas plūsmas principu, kā arī darbības turpināšanas principu un grāmatvedības uzskaites datiem, kuri klasificēti atbilstoši normatīvajiem aktiem budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites un budžeta klasifikācijas jomā.

Aģentūras budžeta struktūru nosaka likumā "Par atbilstības novērtēšanu", Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 9.jūlija Regulā (EK) Nr. 765/2008 ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulā (EEK) Nr. 339/93 (Regula 765/2008), kā arī Ministru kabineta 2019.gada 17.decembrā noteikumos Nr.673 “Atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanas, akreditācijas un uzraudzības noteikumi” noteiktās nacionālās akreditācijas institūcijas funkcijas.

Atbilstoši likuma “Par atbilstības novērtēšanu” 14.panta trešajai daļai, akreditācijas sistēmu finansē no valsts budžeta līdzekļiem un ieņēmumiem no sniegtajiem maksas pakalpojumiem. Maksa par Aģentūras pakalpojumiem ir noteikta Ministru kabineta 2018. gada 27. februāra noteikumos Nr. 114 “Valsts aģentūras "Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs" maksas pakalpojumu cenrādis”.

Aģentūras ieņēmumus galvenokārt veido akreditācijas pakalpojumi un akreditēto atbilstības novērtēšanas institūciju darbības uzraudzības pakalpojumi, ikgadējās maksas par akreditācijas statusa uzturēšanu, kā arī Ekonomikas ministrijas pārskaitītais transferts, kas tiek izlietots atbilstoši likuma “Par atbilstības novērtēšanu” 14.panta pirmās daļas 5., 6., un 7.punktam.

Aģentūras ieņēmumu un izdevumu atšifrējums

Ieņēmumu, izdevumu, finansēšanas klasifikācijas kods	Klasifikācijas koda nosaukums	2019.gads (euro)	2020.gads (euro)	2021.gads (euro)	2022. gads (euro)
17000-21700	RESURSI IZDEVUMU SEGŠANAI	694 350	718 125	734 560	734560
21100	Ieņēmumi no ārvalstu finanšu palīdzības	-	11 000	-	-
21300; 21400	Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi - kopā	669 790	682 565	710 000	710 000
17000; 18000; 19000	Transferti	24 560	24 560	24 560	24 560
18000	Valsts budžeta transferti	24 560	24 560	24 560	24 560
18300	Valsts budžeta daļēji finansēto atvasināto publisko personu un budžeta nefinansēto iestāžu saņemtie transferti no valsts budžeta	24 560	24 560	24 560	24 560
18310	Valsts budžeta daļēji finansēto atvasināto publisko personu un budžeta nefinansēto iestāžu saņemtie transferti no valsts budžeta noteiktam mērķim	24 560	24 560	24 560	24 560

18311	Valsts budžeta daļēji finansēto atvasināto publisko personu un budžeta nefinansēto iestāžu saņemtie valsts budžeta transferti noteiktam mērķim no ministrijas vai centrālās valsts iestādes budžeta, kuras institucionālā padotībā tās atrodas	24 560	24 560	24 560	24 560
1000-9000	IZDEVUMI - KOPĀ	623 855	939 125	834 560	834 560
1000-4000; 6000-7000	Uzturēšanas izdevumi	623 510	906 225	824 560	824 560
1000-2000	Kārtējie izdevumi	623 510	906 225	824 560	824 560
1000	Atlīdzība	508 580	681 844	690 000	695 000
2000	Preces un pakalpojumi	114 930	224 381	134 560	129 560
5000; 9000	Kapitālie izdevumi	345	32 900	10 000	10 000
5000	Pamatkapitāla veidošana	345	32 900	10 000	10 000
[17000-21700]- [1000-9000]	Finansiālā bilance	-250 897	-221 000	-100 000	-100 000
F 00 00 00 00	Finansēšana	250 897	221 000	100 000	100 000
F21 01 00 00	Naudas līdzekļi	250 897	221 000	100 000	100 000
F21 01 00 00 1	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	70 495	200 000	100 000	100 000
F21 01 00 00 2	Ārvalstu finanšu palīdzības naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	-	21 000	-	-

5. Aģentūras stratēģiskie riski

Zemāk minēti Aģentūras stratēģiskie riski, kuru iestāšanās var būtiski ietekmēt Stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu.

Ar atbilstības novērtēšanas izpildi saistītie riski

- Atbilstības novērtēšanas nepienācīga veikšana
- Aģentūras maldināšana

Aģentūras starptautiskās atzīšanas pārtraukšanas riski

- Standarta LVS EN ISO/IEC 17011:2017 “Atbilstības novērtēšana. Prasības akreditācijas institūcijām, kas akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas” prasību neizpilde

Reputācijas risks

- Negatīva ārējā retorika
- Sabiedrības uzticēšanās mazināšana
- Negodprātīga nodarbināto rīcība

Normatīvo aktu izmaiņu riski

- Bez pietiekama finansējuma un samērīga termiņa normatīvajos aktos īstenojamie pasākumi.
- Būtiska ietekme uz darbības efektivitāti
- Būtiska ietekme uz klientu apmierinātību un pienācīgu atbilstības novērtēšanu

Resursu nepietiekamības risks

- Nodarbināto skaita samazināšanās, nespēja piesaistīt jaunu profesionālu darba spēku
- Kvalificētu nodarbināto trūkums
- Nodarbināto mainība
- Jaunu uzdevumu un funkciju deleģēšana bez atbilstoša finansējuma

Neietekmējamības riski

- Politiskā nestabilitāte valstī
- Sabiedrībā notiekošo procesu krīze

Ekonomikas ministrs

J.Vitenbergs

Iesniedzējs:

Ekonomikas ministrs

J.Vitenbergs

Vīza:

Valsts sekretāra pienākumu izpildītājs,
Valsts sekretāra vietnieks

E.Valantis

Anda Stiebre 67013019
anda.stiebre@em.gov.lv